

СИЛАБУС курсу «Конституційне будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей» 2020-2021 навчального року	
Назва курсу	Конституційне будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра конституційного права та порівняльного правознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 081 Право Галузь знань 08 Право
Форма навчання	Денна, вечірня, заочна
Викладачі курсу	Бисага Юрій Михайлович доктор юридичних наук, професор
Посилання на робочу програму	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25103
Коротка анотація курсу	Курс «Конституційне будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей» є обов'язковою дисципліною для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право, яка викладається в третьому семестрі в обсязі трьох кредитів ECTS. Обсяг курсу становить 90 години, з них лекційних 22 години семінарських – 14 годин, 54 години самостійної роботи.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей» є опанування здобувачами комплексу цілісних фахових знань, необхідних для проведення особистих досліджень, які приводять до отримання нових знань у сфері конституційного будівництва, виявлення проблем та пошуку оптимальних шляхів їх вирішення. Вивчення цієї дисципліни забезпечує створення необхідних передумов для вивчення теоретичних та практичних аспектів конституційного будівництва, сприяє підвищенню правової обізнаності та практичної підготовки здобувача та становить підґрунтя для дослідження правових явищ, понять, концепцій у сфері конституційного права та процесу, муніципального права.

**Очікувані
результати
навчання**

Очікуваними результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачами є:

- Здатність до системного мислення, набуття нових знань у сфері конституційного права і процесу та використання їх у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці;
- Вміння організовувати та проводити комплексні дослідження, а також використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при проведенні наукових досліджень в конституційного права і процесу; відображати результати наукових досліджень у наукових статтях стосовно проблемних (дискусійних) питань у сфері конституційного будівництва;
- Вміння формулювати наукову проблему та робочі гіпотези, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у сфері конституційного будівництва, робити аналітичні прогнози в аспекті розвитку конституційного будівництва України та зарубіжних країн;
- Вміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, мету і значення для розвитку інших галузей науки;
- Вміння збирати, обробляти та аналізувати джерельну базу для проведення дослідження, встановлювати наукову цінність джерел, використовуючи відповідні критерії та стандарти шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами, визначеними завданнями дослідження та з позицій доктрини верховенства права;
- Вміння взаємодіяти з науковою спільнотою та громадськістю, в тому числі і на міжнародному рівні, з питань теоретико-методологічних засад та конституційно-правового забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні, демонструючи широкий науковий світогляд та креативність;
- Прагнення до співпраці у сфері конституційного будівництва, беручи участь у формуванні команди дослідників для вирішення наперед поставленої задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).

Ключові слова	Конституційне будівництво, конституційні права та свободи громадян, конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування, конституційно-правові механізми захисту прав та свобод людини.
Теми	<p>Тема 1. Інститут президентства: конституційно-правовий аспект;</p> <p>Тема 2. Праксеологія парламентського контролю;</p> <p>Тема 3. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України;</p> <p>Тема 4. Конституційно-правовий статус професійних суддів: напрямки модернізації;</p> <p>Тема 5. Місце органів прокуратури в механізмі забезпечення конституційної безпеки держави;</p> <p>Тема 6. Конституційно-правовий статус адвокатури механізмі реалізації права людини і громадянина на правову допомогу;</p> <p>Тема 7. Конституційний принцип рівності: правозастосовчі аспекти;</p> <p>Тема 8. Реалізація права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні;</p> <p>Тема 9. Право народу на спротив: конституційно-правові засади;</p> <p>Тема 10. Оптимальні шляхи удосконалення конституційного статусу об'єднаної територіальної громади як суб'єкта муніципально-правових відносин;</p> <p>Тема 11. Конституційне право на звернення до Європейського суду з прав людини та механізм реалізації права на виконання його рішень.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік

Навчальні методики	Лекції, презентації, обговорення актуальних питань, наукові дискусії за результатами представленого есе.
Оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за роботу на семінарських заняттях: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40; • захист підготовленого есе перед аудиторією: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. <p>Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюються за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується органів публічної адміністрації, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та вільно їх висловлювати. - оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки. - оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується органів публічної інформації, може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою; - оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає

	<p>помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. - оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. - оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізу інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації.
<p>Орієнтовні питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичний аналіз інституту президентства в Україні; 2. Теоретичні підходи до визначення поняття інституту президентства; 3. Конституційно-правовий зміст інституту президентства; 4. Елементи інституту президентства; 5. Процедури виборів президента та вступ на посаду; 6. Юридична відповідальність президента; 7. Підстави припинення повноважень президента; 8. Повноваження Президента України щодо формування і функціонування органів державної влади; 9. Особливості взаємовідносин Президента з парламентом; органами виконавчої влади; органами судової влади; 10. Норми, що визначають участь Президента України у законодавчому процесі; 11. Інші повноваження Президента України у внутрішніх відносинах; 12. Повноваження Президента України по захисту національної безпеки і оборони України; 13. Повноваження Президента України у сфері особистого статусу; 14. Повноваження Президента України у міжнародних відносинах; 15. Конституційно-правовий аналіз системи органів при Президентові України; 16. Основні напрями і перспективи розвитку інституту президентства в Україні; 17. Парламентський контроль: теоретико-правові та конституційно-правові засади; 18. Праксеологічний аспект дослідження парламентського контролю; 19. Парламентський контроль: поняття і призначення у

механізмі сучасної демократичної держави. Місце парламентського контролю у системі державного контролю;

20. Конституційні засади організації парламентського контролю в країнах Європи;
21. Здійснення парламентського контролю в Україні та країнах Європи;
22. Зміст поняття «розподіл влади» та механізм «стримувань і противаг» як передумова виникнення та умова здійснення парламентського контролю в Україні, Франції та Чехії;
24. Конституційна модель організації парламентського контролю в Україні, Франції та Чехії: порівняльно-аналітичний аспект;
25. Фактори дієвості парламентського контролю у Франції та Чехії і можливості використання їх досвіду в Україні;
26. Парламентський контроль в організації законодавчого процесу в Україні, Франції і Чехії. Парламентський контроль – основа умова ефективного захисту конституційних прав і свобод людини в Україні, Франції та Чехії;
27. Уповноважений з прав людини;
28. Проблеми зростання ефективності парламентського контролю в Україні;
29. Еволюція формування та розвитку виконавчої влади в Україні;
30. Особливості законодавчого забезпечення конституційно-правового статусу Кабінету Міністрів України;
31. Конституційно-правові засади діяльності Кабінету Міністрів України;
32. Порядок формування, структура, функції та завдання Кабінету Міністрів України;
33. Кваліфікаційні вимоги до членів Кабінету Міністрів;
34. Організація діяльності Кабінету Міністрів України. Прем'єр-міністр України: конституційно-правовий статус та повноваження;
35. Конституційно-правовий статус Першого віце-прем'єр-міністра України;
36. Особливості правового статусу міністрів Кабінету Міністрів України.;
37. Порядок складання повноважень та відставка Кабінету Міністрів України;
38. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з іншими органами державної влади;
40. Доктринальні підходи до визначення поняття конституційно-правового статусу професійних суддів;
41. Незалежність професійних суддів як конституційна засада їх правового статусу;
42. Організаційно-правові основи формування корпусу професійних суддів в Україні;
43. Порядок здійснення добору та призначення професійних суддів в контексті конституційно-правових вимог до кандидатів;
44. Особливості здійснення спеціальної підготовки кандидатів на посади суддів у Національній школі суддів України;

45. Окремі аспекти модернізації концепції формування корпусу професійних суддів;
46. Теоретико-правові засади конституційної безпеки держави;
47. Конституційна безпека держави в системі національної безпеки;
48. Парадигма конституційної безпеки в умовах глобалізації;
49. Роль та значення прокуратури серед органів держави в механізмі забезпечення конституційної безпеки;
50. Інститут адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина: теоретико-методологічні засади;
51. Роль та місце інституту адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина;
52. Право на правову допомогу в системі конституційних прав і свобод людини і громадянина;
53. Місце та роль адвокатури в реалізації правозахисної функції громадянського суспільства;
54. Незалежність адвокатури як основна гарантія її діяльності;
55. Взаємовідносини адвокатури та держави в процесі надання правової допомоги;
56. Конституційний принцип рівності: загальна характеристика.
57. Генеза ідеї рівності як філософсько-правової категорії у світовій політико-правовій думці;
58. Поняття та особливості розуміння конституційного принципу рівності;
59. Конституційно-правові засади реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні;
60. Поняття «реалізація права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні» та його ознаки;
61. Еволюція реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні;
62. Історико-правові аспекти становлення і розвитку права народу на спротив;
63. Доктринальні та правові аспекти права народу на спротив;
64. Поняття та зміст права народу на спротив;
65. Співвідношення права народу на спротив з правом на самозахист та його місце серед інших конституційних прав;
66. Підстави для реалізації народом права на спротив;
67. Форми реалізації права народу на спротив та особливості їх правового регулювання;
68. Правова природа суб'єктів муніципально-правових відносин;
69. Юридична природа та види муніципально-правових відносин;
70. Конституційно-правові засади реформування місцевого самоврядування;
71. Сучасний стан конституційно-правового регулювання статусу об'єднаної територіальної громади;
72. Конституційне право на звернення до Європейського суду

	<p>з прав людини в системі конституційних прав і свобод людини і громадянина;</p> <p>73. Поняття та ознаки конституційного права на звернення до Європейського суду з прав людини;</p> <p>74. Зміст конституційного права на звернення до Європейського суду з прав людини;</p> <p>75. Суб'єкти конституційного права на звернення до Європейського суду з прав людини та умови прийнятності індивідуальних заяв;</p> <p>76. Співвідношення конституційного права на звернення до Європейського суду з прав людини з іншими правами і свободами людини і громадянина;</p> <p>77. Механізм реалізації права на виконання рішень Європейського суду з прав людини;</p> <p>78. Поняття та елементи механізму реалізації права на виконання рішень Європейського суду з прав людини;</p> <p>79. Нормативно-правовий механізм реалізації права на виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні та інших країнах-учасницях Ради Європи;</p> <p>80. Організаційно-правовий механізм реалізації права на виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні та інших країнах-учасницях Ради Європи.</p>
--	---

